

ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ОНЛАЙН-ПЛАТФОРМИ TALKEN.CLOUD

*Лариса Кулешова,
Віталій Лізвінський,
Ніна Лізвінська,
Запорізька гімназія № 84
Запорізької міської ради*

У статті проаналізовано дидактичні інструменти онлайн-платформи TalkEn.Cloud. Досліджено ефективність впровадження платформи TalkEn.Cloud щодо формування іншомовної компетентності здобувачів освіти. Доведено, що впровадження технології «перевернутого навчання» засобами онлайн-платформи TalkEn.Cloud дозволило створити освітнє середовище, яке сприяє ефективному розвитку предметних та життєвих компетентностей.

Ключові слова: технологія «перевернутого» навчання, змішане навчання, іншомовна компетентність, онлайн-платформа TalkEn.Cloud

Постановка проблеми. Сьогодення потребує практично орієнтованих громадян суспільства. З пасивного поглинача знань дитина повинна перетворитися в їхнього активного здобувача, шукача істини, першовідкривача, мислителя, розробника [1]. Сучасний випускник, як наголошується в Концепції Нової української школи, «повинен стати новатором, здатним змінювати навколишній світ, розвивати економіку за принципами сталого розвитку, конкурувати на ринку праці, учитися впродовж життя» [2].

Реформа Нової української школи пропонує формувати у підростаючого покоління не просто суму теоретичних знань, які жодним чином, у своїй більшості, не пов'язані з життям. Сучасні педагоги повинні навчити дітей застосовувати знання на практиці. Тобто, трансформувати знання в компетентності. Однією із ключових компетентностей є спілкування іноземними мовами. Отже, нові реалії вимагають від педагогів кардинально нових підходів та методів викладання англійської мови, особливо в умовах вимушеного віддаленого навчання, запровадженого на невизначений термін.

Серед альтернативних традиційним формам та методам організації освітнього процесу в закладі освіти, особливе місце в умовах дистанційного та змішаного навчання посіла технологія «перевернутого навчання». Вона створює умови вільного доступу до навчальних ресурсів, комунікації один з одним, співпраці в навчальній діяльності і надає можливості для особистісного, творчо-креативного та компетентнісного розвитку [3, 104]. Однією з онлайн-платформ, яка дозволяє ефективно організувати освітній процес, є освітня платформа TalkEn.Cloud.

Слід відзначити, що заклад освіти протягом останніх трьох років активно бере участь у фандрейзинговій діяльності. Грантові заявки спрямовані не лише на покращення матеріально-технічної бази гімназії, а й на підвищення рівня освіти та якості знань учнів. Тому, коли було оголошено грант від освітньої платформи TalkEn.Cloud, адміністрацією закладу освіти було прийнято рішення підготувати необхідну документацію та подати заявку на участь у проекті. Здобута перемога (грант вартістю 130 тис. грн) надала можливість вчителю англійської мови та учням 5-х класів проводити заняття на освітній платформі TalkEn.Cloud.

Новизна досвіду полягає у впровадженні технології «перевернутого навчання» засобами онлайн-платформи TalkEn.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Технологія «перевернутого» навчання є досить новим явищем в освіті та викликає значний інтерес серед науковців. Питання впровадження технології «перевернутого» навчання в освіту відображено в дослідженнях Т. Басалгіна, В. Бикова, Н. Білоусової, Дж. Бергманн, Т. Гордієнко, О. Єльнікова, М. Курвітс, О. Огурцової, Е. Попова, О. Тарнопольського, Н. Приходькіної, А. Самс та ін. Застосування технології «перевернутого навчання» у викладанні окремих дисциплін присвячено роботи О. Вольневич, К. Волш, М. Варшауер, В. Ковальчук, О. Кузьмінської, О. Малихіна, Н. Приходькіної, І. П'янковської, С. Попадюк, І. Столяренко, Т. Ярмольчук та ін.

Аналіз наукових публікацій свідчить про те, що технологія «перевернутого навчання» викликає значний інтерес як серед науковців, так і серед педагогів-практиків. Однак, формування компетентностей здобувачів освіти засобами технології «перевернутого навчання» на онлайн-платформі TalkEn.Cloud не досліджено.

Мета статті: проаналізувати досвід формування іншомовної компетентності здобувачів освіти засобами технології «перевернутого навчання» на онлайн-платформі TalkEn.Cloud.

Технологія «перевернутого навчання», або «перевернутого класу», є різновидом змішаного навчання, головною особливістю якого є те, що домашнім завданням для учнів є робота в онлайн-середовищі: перегляд навчальних відеоматеріалів або інформаційних ресурсів для опрацювання нового навчального матеріалу або закріплення вже вивченого. Натомість у класі діти під керівництвом і за допомогою вчителя виконують практичні завдання до тієї теми, яку засвоїли вдома.

Найбільш використовуваною практикою вивчення англійської мови в закладі загальної середньої освіти є урок, який складається з таких етапів: Presentation, Practice and Production (Презентація, Практика та Продукція). Цей підхід, як можна зрозуміти із назви, передбачає представлення нової лексики чи граматики (нових лексичних чи граматичних функцій), потім практика їхнього вживання в контрольованих умовах та останній етап – вільне використання вивченого (in freer or free conditions).

Даний підхід можна ефективно використовувати і в технології «перевернутого уроку». Але з певними змінами. Насамперед це стосується етапу Presentation. В умовах «перевернутого уроку» здобувачі освіти самостійно опрацьовують матеріал. Педагог на цьому етапі лише скеровує пізнавальну діяльність учнів: завдання, навідні питання, шаблони, аудіо-, відеоматеріал, який необхідно опрацьовувати тощо. А вже на етапах Practice and Production вчитель працює з дітьми безпосередньо в класі (реальному або віртуальному). Власне, за цим принципом побудована робота на платформі TalkEn.Cloud.

TalkEn.Cloud представляє новий український цифровий продукт, який допомагає викладати англійську. Платформа складається з двох основних елементів: LMS (система менеджменту навчального процесу) та Бібліотеки інтерактивних підручників.

LMS – особисті кабінети для керівника, вчителя та учнів з відповідними інструментами для кожного. Вчитель у своєму особистому кабінеті має можливість створювати профілі учнів, об'єднувати їх у групи, визначати рівень знання англійської та призначати відповідний інтерактивний підручник до кожного учня чи групи, створювати розклад викладача, вести електронний журнал групи з відвідуваністю та оцінками, слідкувати за прогресом у навчанні, задавати домашні завдання.

Особистий кабінет учня має органайзер з розкладом занять, інтерактивні підручники, активні та пройдені тести, прогрес виконання завдань в підручнику, відвідуваність, домашні завдання та зворотний зв'язок від викладача.

Бібліотека. На платформі Talken.Cloud зібрано 46 інтерактивних підручників рівнів від pre-A1 до B2 (за системою CERF) для учнів з 1-го по 11-й клас. Підручники мають гриф МОН.

На платформі є Teacher's Training Center – бібліотека вебінарів та тренінгів, що містить відеоматеріали з автоматизованою системою генерування сертифікатів для викладачів, яка постійно оновлюється. Також, платформа TalkEn.Cloud включає понад 2000 інтерактивних уроків з готовими планами занять, 180 тестів з автоматизованою перевіркою, трекінг прогресу учнів у виконанні завдань у підручниках.

Як вже зазначалося вище, навчання на онлайн-платформі TalkEn.Cloud побудоване за технологією «перевернутого уроку». Тема кожного уроку складається з двох частин:

1. Presentation (презентація).
2. Practice and Production (практика та відпрацювання).

Presentation містить навчальні матеріали, які учні повинні самостійно опрацьовувати:

- *Vocabulary (словник)*. Особливість якого полягає у тому, що він дає можливість не лише ознайомитися із написанням та перекладом слова. За бажанням, учень може прослухати вимову слова. Потім учням

пропонуються завдання, які допомагають засвоїти нові слова. Набір завдань, як правило, типовий:

- *Match the questions with the answers* (з'єднай питання з відповіддю). Дитина повинна встановити відповідність між питаннями та відповідями на них.
- *Choose the correct answer* (обери правильну відповідь). Вправа нагадує просте тестове завдання з однією правильною відповіддю. Генерується питання англійською мовою, на яке необхідно знайти правильну відповідь та позначити її.
- *Match the words with the pictures* (поєднай слово з малюнком). Пропонується перелік слів та ілюстрації речей, видів транспорту, об'єктів живої та неживої природи тощо. Учні вибирають із запропонованих слів те, яке відповідає малюнку.
- *Grammar* (граматика), яка може бути представлена у вигляді: відео з правилами; таблиці з узагальненням граматичних конструкцій, правил тощо. В Grammar містяться також інтерактивні завдання, що відповідають змісту запропонованих граматичних правил:
 - *match personal pronouns with the correct form of the verb* (обери правильний займенник до дієслова);
 - *choose the correct form of the verb* (обери правильну форму дієслова);
 - *choose the correct option* (обери правильне слово / речення);
 - *put the words in the correct order* (постав слова у правильному порядку) тощо.
- *Flashcards: Name the words. Flip the card to check yourself* (Флешкарти: Назви слово. Перегорни карту і перевір себе). Пропонується зображення, яке ілюструє слово, вивчене на уроці. Учень повинен проговорити його, а потім на звороті флешкарти перевірити написання слова та його звуковимову.

Practice and Production містить інтерактивні вправи, що спрямовані на формування рецептивних (аудіювання та читання) та продуктивних (письмо та говоріння) видів мовленнєвої діяльності. На етапі Practice учні мають можливість попрактикуватися в новому аспекті мови та ознайомитися з ним, отримуючи при цьому відповідну допомогу від учителя. На етапі Production учні отримують можливість використовувати мову в контексті, у діяльності, організованій учителем.

Індивідуальні інтерактивні вправи:

- *Put the words in the correct column* (постав слова в потрібну колонку).
- *Look at the pictures and write the words* (подивись на зображення та напиши назву).
- *Watch the video. Answer the questions* (подивись відео та дай відповідь на питання).

- Listen to the audio and type the words/number (прослухай аудіо та надрукуй слова / цифри або числа).
- Listen to the dialogue, then read (прослухай діалог, потім прочитай його).
- Write the missing letters (напиши пропущені літери).
- Unscramble the sentences (розшифруй речення). Учні мають скласти слова у потрібному порядку
- Solve the tasks and write the numbers with words (виріши приклад та напиши рішення з відповіддю словами).
- Choose True or False (обери правда чи ні).
- Unscramble the words (збери слово з літер) тощо.

Групові інтерактивні вправи:

- Read the text and retell it to the Student B (прочитай текст та перекажи його іншому учню).
- Write about yourself. Interview your partner. Write about him / her. (напиши про себе, зроби інтерв'ю свого партнера та напиши про нього.)
- Role play (розіграй в ролях).
- Roleplay the dialogue with different partners (розіграй діалог з різними партнерами) тощо.

Впровадження технології «перевернутого навчання» на онлайн-платформі TalkEn.Cloud є потужним дидактичним інструментом формування у здобувачів освіти мовленнєвих компетентностей – аудіювання, читання, письма, говоріння. Крім того, така технологія формує в учнів основні навички самоосвітньої діяльності: вміння організовувати власну освітню діяльність, добирати та опрацьовувати матеріал, визначати основні ідеї та ставити питання, узагальнювати та систематизувати інформацію, розвивати критичне мислення.

Для навчання на платформі TalkEn.Cloud було зареєстровано 31 здобувач освіти, що навчаються у 5-х класах. У зв'язку з цим слід відзначити, що сам по собі перехід з початкової до середньої школи викликає у деяких дітей стрес. Це відображається як на мотиваційній сфері, так і на рівні навчальних досягнень. Тому, для попередження можливих негативних явищ, які можуть проявитися у дітей, було проведено моніторингове дослідження, до якого було залучено психологічну службу закладу освіти та вчителів англійської мови.

Періодичність проведення – 2 рази. Листопад 2022 р. – перед початком навчання на платформі TalkEn.Cloud. Березень 2023 р. – закінчення терміну дії гранту (грант на навчання був розрахований на 4 місяці).

Етапи дослідження:

- визначення навчальної мотивації здобувачів освіти, що навчаються на платформі TalkEn.Cloud;

- дослідження рівня сформованості у здобувачів освіти мовленнєвих компетентностей з англійської мови: читання, письма, говоріння, аудіювання.

Анкета дослідження мотиваційної сфери спрямована на виявлення внутрішніх та зовнішніх мотивів навчання. Внутрішні мотиви пов'язані безпосередньо зі змістом навчальної діяльності: цінністю для дитини є нові знання, способи добування знань, мотиви самоосвіти, інтереси й самоудосконалення.

Зовнішні мотиви не пов'язані із змістом навчальної діяльності, проте вони також можуть спонукати до навчання. Це мотиви схвалення, оцінки, взаємин з іншими людьми, самоствердження, усвідомлення громадянської позиції і тому подібне. Або мотиви уникнення покарання, критики з боку значущих дорослих.

Діаграма результатів дослідження (рис. 1) свідчить про те, що в листопаді 2022 р. у дітей переважала зовнішня мотивація (75 %) над внутрішньою (62,5 %). У березні 2023 р. ситуація змінилася – відсоток дітей, у яких домінує зовнішня мотивація, зменшився та складає вже 50 %, внутрішня мотивація – 87,5 %.

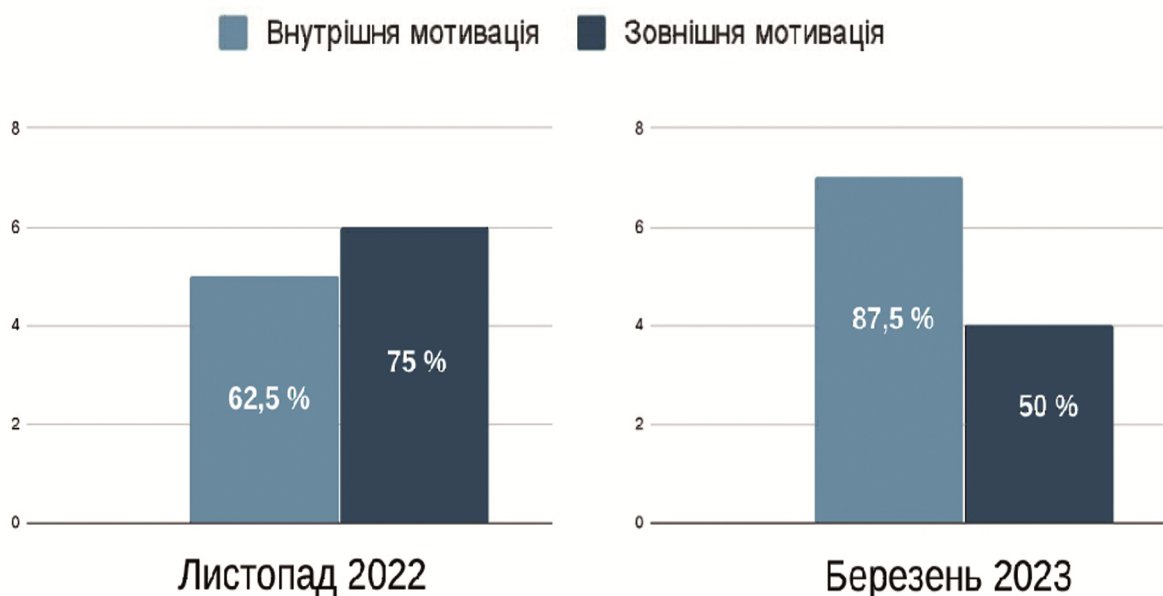

Рис. 1. Результати дослідження мотиваційної сфери

Наші побоювання стосовно того, що заняття на платформі TalkEn.Cloud можуть викликати певний емоційний бар'єр були марними. Діти з легкістю переключаються на абсолютно новий для них вид діяльності. Крім того, у спілкуванні між собою, а також з педагогами, що викладають у них, учні позитивно відгукуються стосовно нової для них системи навчання (технології «перевернутого навчання») на ресурсі TalkEn.Cloud.

Друга частина нашого моніторингу, як уже зазначалося вище, стосувалася рівня сформованості предметних компетентностей. Методи дослідження мовленнєвих навичок представлені в таблиці 1.

Таблиця 1

Методи дослідження мовленнєвих навичок

№ з/п	Мовленнєві компетентності	Методи дослідження
1	Говоріння	Індивідуальна форма. Усний опис малюнка
2	Аудіювання	Індивідуальна форма. Усний переказ тексту
3	Читання	Індивідуальна форма. Читання вголос
4	Письмо	Групова форма. Диктант

Дані діаграм свідчать про те, що навички письма у здобувачів освіти покращилися (рис. 2). Так, середній рівень у листопаді 2022 р. склав 12,9% достатній – 67,8%, високий – 19,4%. У березні 2023 р.: середній рівень – 3,2%, достатній – 71%, високий – 25,8%.

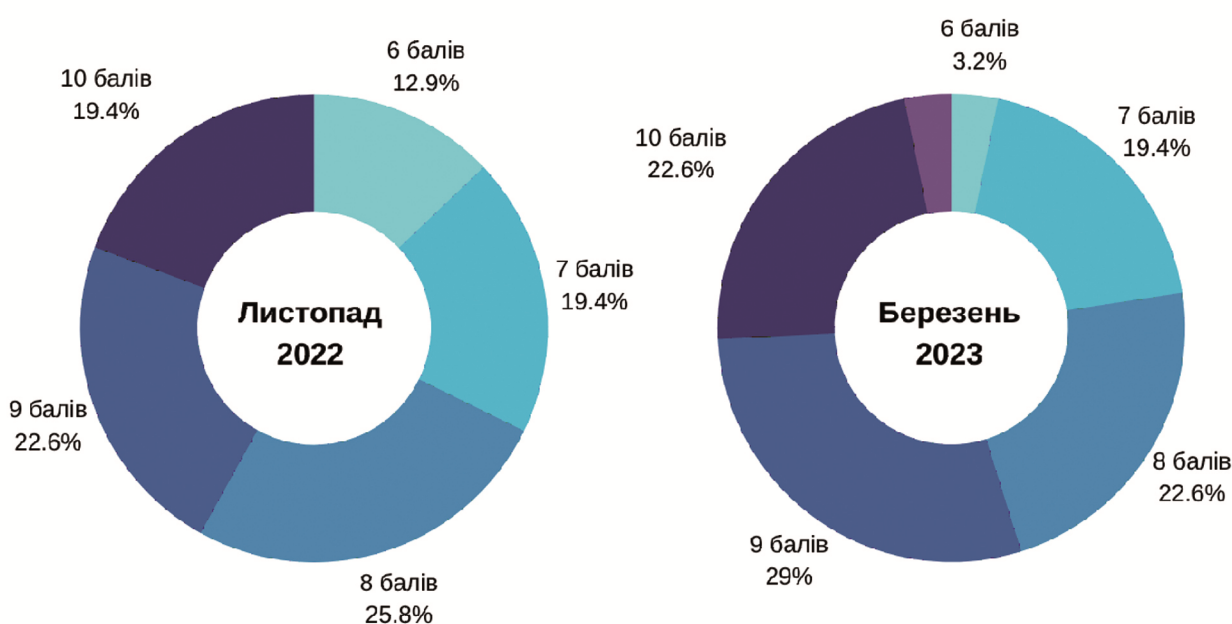

Рис. 2. Результати дослідження мовленнєвих компетентностей (письмо)

За даними моніторингу читацьких компетентностей також відмічено зростання показників (рис. 3). У листопаді 2022 р. – середній рівень мали 6,5% учнів, достатній – 67,7%, високий – 25,8%. У березні 2023 р. – середній рівень 3,2%, достатній – 64,5%, високий – 32,3%.

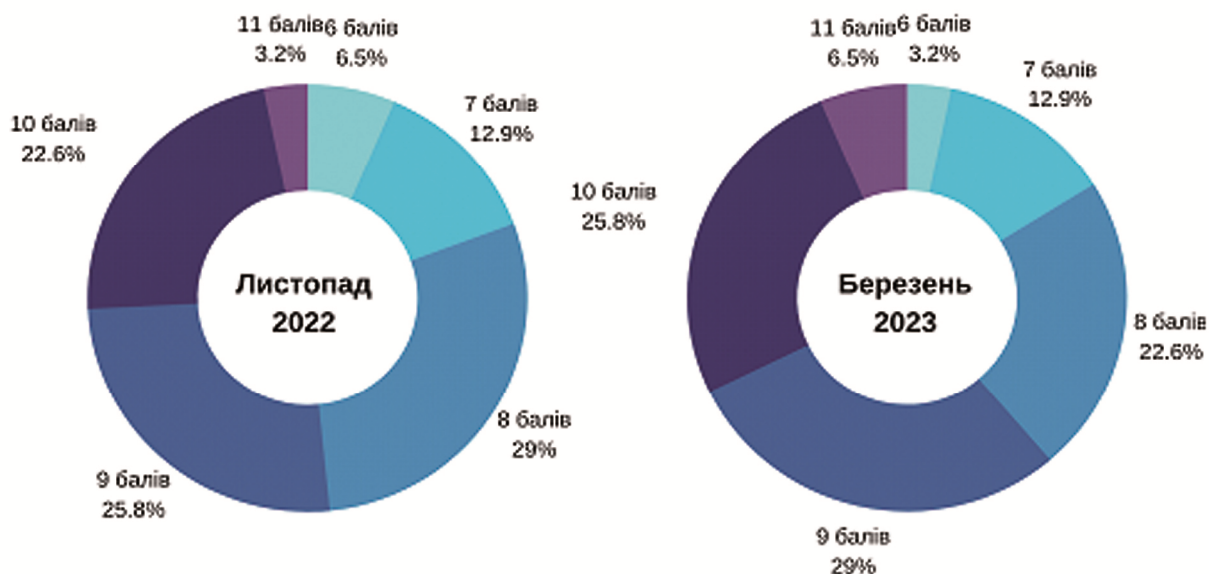

Рис. 3. Результати дослідження мовленнєвих компетентностей (читання)

Дані діаграми дослідження аудіювання свідчать про те, що здобувачі освіти краще почали сприймати англійську мову на слух (рис. 4). У листопаді 2022 р. середній рівень мали 3,3% учнів, достатній – 73,4%, високий – 23,3%. У березні 2023 р. середній рівень – 3,2%, достатній – 64,5%, високий – 32,3%.

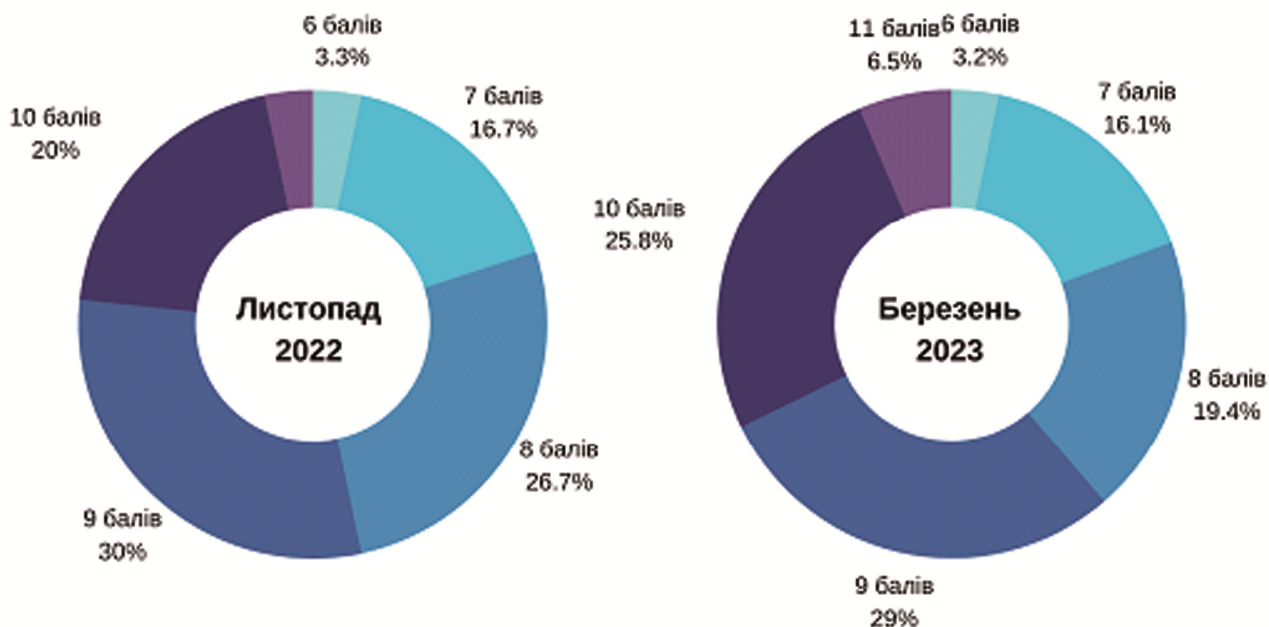

Рис. 4. Результати дослідження мовленнєвих компетентностей (аудіювання)

Здобувачі освіти покращили свої компетентності в «говорінні» (рис. 5). У 2022 – середній рівень – 9,7%, достатній – 71%, високий – 19,4%. У березні 2023 р. середній рівень – 3,3%, достатній – 63,4%, високий – 33,4%.

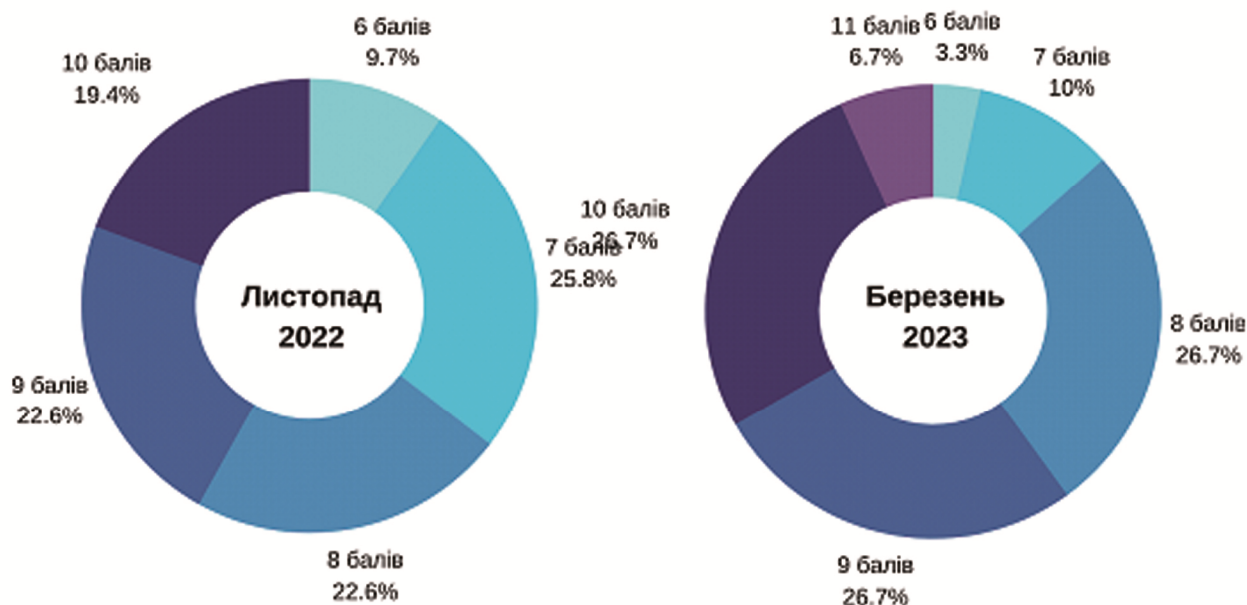

Рис. 5. Результати дослідження мовленнєвих компетентностей (говоріння)

Висновки. Отже, результати проведеного моніторингового дослідження свідчать про те, що навчання на платформі TalkEn.Cloud дозволило підвищити рівень іншомовної компетентності у здобувачів освіти. За короткий проміжок часу учні покращили свої результати з читання, письма, аудіювання, говоріння англійської мови. Крім того, освітній процес побудований за технологією «перевернутого уроку». Інтерактивні вправи, можливість обирати час та темп навчання сприяли підвищенню внутрішньої мотивації здобувачів освіти. Учні з більшою насолодою, бажанням почали вивчати англійську мову. На онлайн-зустрічах можна було побачити інтерес, радісне збудження, задоволення від навчання.

Список використаних джерел:

1. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII : станом на 1 січ. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 09.05.2023).
2. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року : Розпорядж. Каб. Міністрів України від 14.12.2016 р. № 988-р : станом на 22 серп. 2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-p#Text> (дата звернення: 09.05.2023).
3. Білоусова Н., Гордієнко Т. Застосування технології перевернутого навчання у роботі загальноосвітнього навчального закладу. *Молодий вчений*. 2019. № 5.2. С. 102–106. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2019/5.2/23.pdf> (дата звернення: 09.05.2023).